

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 22.06.2006
KOM(2006) 319 slutlig.

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONENTILL RÅDET OCH
EUROPAPARLAMENTET**

Mot en hållbar vinsektor inom EU

**{SEK(2006) 770
SEK(2006) 780}**

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONENTILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET

Mot en hållbar vinsektor inom EU

BAKGRUND

Detta meddelande är ett led i de reformer av den gemensamma jordbrukspolitiken som gjorts under 2003¹, 2004² och 2005³, och som täcker alla de stora jordbrukssektorerna utom vin och frukt och grönsaker. Vinsektorn behöver också reformeras på grund av den tilltagande obalansen mellan tillgång och efterfrågan och på grund av de allt större utmaningar som vinsektorn står inför, både på den inhemska EU-marknaden och på den internationella marknaden. Detta bekräftas också i gemenskapens strategi för hållbar utveckling som man enades om vid Europeiska rådets möte i Göteborg⁴, i principerna för ökad konkurrenskraft inom ramen för nystarten för Lissabonstrategin⁵ och i kommissionens meddelande om enklare och bättre lagstiftning i den gemensamma jordbrukspolitiken⁶.

Europeiska unionen är världens största producent, konsument, exportör och importör av vin. Det är allmänt erkänt världen över att EU producerar kvalitetsvin. EU:s goda rykte vilar på sekler av produktion av kvalitetsviner som exporterats till resten av världen. Vinproduktionen bevarar dessutom de traditionella landskapen i och med att vin odlas på jordar som annars inte skulle odlas och gör dem lönsamma. Dessa båda faktorer gynnar miljön, förutsatt att produktionen är miljövänlig.

EU:s vinsektor är av mycket stor ekonomisk betydelse, särskilt i termer av sysselsättning och exportinkomster. Det finns fler än 1,5 miljoner vinproducenter och dessa utnyttjar 3,4 miljoner hektar för sin produktion (vilket motsvarar 2 % av jordbruksmarken i EU-25). År 2004 stod vinproduktionen för 5,4 % av jordbruksproduktionen. Vinproduktionen står för cirka 10 % av värdet av jordbruksproduktionen i Frankrike, Italien, Österrike, Portugal, Luxemburg och Slovenien, och lite mindre i Spanien.

Genom rådets förordning (EG) nr 1493/1999 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin skapades ett omfattande EU-system för förvaltning av produktionspotential, marknadsmekanismer, vinframställningsmetoder, klassificering av vin, märkning och handel. Systemet har gjorts ännu mer komplicerat genom de kompletterande bestämmelser som finns på nationell och regional nivå. Subsidiaritet är naturligtvis viktigt, men förenkling och öppenhet är också legitima mål.

Många stödordningar har förblivit oförändrade under ett antal år, och så även stödnivåerna. Alla åtgärder som finansieras med gemenskapsmedel bör ses över, särskilt med tanke på den ökande tendensen att krisdestillera, inte bara bordsvin, utan även kvalitetsviner som framställts inom ett specificerat område (kvalitetsvin fso). Krisdestillering var tidigare en

¹ Den övergripande reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken.

² Bomull, humle, olivolja och tobak.

³ Socker.

⁴ Ordförandeskapets slutsatser, 15–16 juni 2001.

⁵ KOM(2005) 24 slutlig.

⁶ KOM(2005) 509 slutlig.

undantagsåtgärd, men håller nu på att bli en vanlig metod, som tillämpats under tre av de senaste fem åren. Under vinåret 2005/06 begärde flera medlemsstater krisdestillering av stora kvantiteter bordsviner och kvalitetsviner, trots att produktionen hade reducerats med 11 %. Det är därför nödvändigt att se till att den framtida politiken på området är kostnadseffektiv och att de medel som avsätts används på rätt sätt. Med tanke på folkhälsan har det också påpekats att stödet till destillering av vin till etanol artificiellt sänker priset på spritdrycker med hög alkoholhalt.

För att säkra att en ny gemenskapspolitik för vinsektorn ger synergieffekter med övriga politikområden har det gjorts en konsekvensbedömning av de möjliga lösningarna. Samtliga berörda avdelningar inom kommissionen har deltagit i arbetet med konsekvensbedömningen, vilken bifogas detta meddelande.

Kommissionen inledde den offentliga debatten om den framtida vinpolitiken genom att arrangera ett vinseminarium med aktörer inom sektorn den 16 februari 2006. Dokumentation från seminariet finns på Europeiska kommissionens webbplats⁷. Rådgivande gruppen för vin har också tillfrågats angående möjliga reformskenarier. Det har också hållits ett antal bilaterala möten med ett stort antal berörda aktörer.

1. DEN NUVARANDE SITUATIONEN PÅ VINMARKNADEN OCH PROGNOSEN FÖR UTVECKLINGEN PÅ MEDELLÅNG SIKT

Sedan 1975/76 har man försökt lösa problemet med överproduktion genom att begränsa produktionspotentialen och genom att uppmuntra till slutgiltig nedläggning av produktionsarealer, vilket har gett en minskning av arealerna från 4,5 miljoner hektar 1976 till 3,2 miljoner hektar 2005. Sedan 1996 har medlemsstaterna emellertid inte deltagit i ordningen för slutlig nedläggning av vinodlingar i lika stor utsträckning som tidigare och detta har, tillsammans med de nyplanteringsrättigheter som beviljats, sopat bort de tidigare vinsterna med ordningen. Under de senaste fem åren har vinproduktionen⁸ i EU-25 varierat mellan 166 och 196 miljoner hektoliter. Andelen kvalitetsviner fso har ökat och står för närvarande för en nästan lika stor andel av EU:s samlade vinproduktion som bordsviner.

Vinkonsumtionen inom EU har sjunkit avsevärt och kontinuerligt under de senaste årtiondena. Detta har särskilt drabbat bordsviner, medan konsumtionen av kvalitetsviner fso har ökat så mycket att de båda typernas andelar av marknaden nu är nästan lika stora.

Sedan 1996 har vinimporten till EU-25 ökat med 10 % per år och importen uppgick nästan till 11,8 miljoner hektoliter 2005. Det är vinerna från Nya världen som tagit en stor del av EU-vinernas marknadsandel. Vinexporten från gemenskapen har ökat sedan 1996, men inte i samma takt som importen. Exporten låg 2005 på 13,2 miljoner hektoliter. Sammanlagt förblir EU en nettoexportör av vin.

Om man förutsätter att den gemensamma organisationen av marknaden för vin inte ändras och om man utgår från de förväntade produktions-, konsumtions- och handelstendenserna skulle en utvecklingsprognos på medellång sikt för EU:s vinsektor fram till 2010/2011 visa att överskottsproduktionen av vin kommer att öka till 27 miljoner hektoliter (15 % av produktionen) eller till 15 miljoner hektoliter (8,4 % av produktionen) om de kvantiteter som destilleras med bidrag till sektorn för spritdrycker inte betraktas som överskott. Det är särskilt

⁷ Gå till http://europa.eu.int/comm/agriculture/capreform/wine/index_en.htm.

⁸ Den sammanlagda vinproduktionen utgörs av produktion av vin och produktion av druvmust och druvsaft.

inom sektorn för bordsviner som överskottsproduktionen är ett problem, men även inom sektorn för kvalitetsviner fso har läget försämrats. I tabell IA beskrivs situationen inom vinproduktionen i EU-27.

2. DEN GEMENSAMMA ORGANISATIONEN AV MARKNADEN FÖR VIN IDAG

Den gemensamma organisationen av marknaden för vin är ett omfattande och komplicerat system av politiska åtgärder. Tre åtgärder avser förvaltning av produktionspotentialen, dels genom begränsning av planteringsrätterna och dels genom stöd till strukturförbättringar som a) slutgiltig nedläggning av vinodlingsarealer och b) omstrukturerings- och omställningsprogram som syftar till anpassning av kvalitet och kvantitet till efterfrågan. Begränsningarna av planteringsrättigheterna och förbudet mot nyplantering gäller fram till den 31 juli 2010.

De interna åtgärder som vidtas på marknaden är bland annat traditionella åtgärder som krisdestillering av överskottsvin och destillering av druvor som även är avsedda för andra ändamål. Syftet är att motverka prisfall. Det förekommer också obligatorisk destillering av vindruv och marc, dvs. biprodukter från vinframställningen som destilleras för att motverka överpressning och för att förbättra vinkvaliteten. Avslutningsvis förekommer destillering av bordsvin till etanol som används inom spritdrycksindustrin. Syftet med detta är att behålla en del av etanolsektorn som en avsättningsmöjlighet för vin.

För att motverka störningar på marknaden och följderna av sådana störningar betalas det ut stöd till tillfällig privat lagring av vin och druvmust. Dessutom betalas det ut stöd för att främja alternativa användningsområden för druvmust, som berikning och druvjuice. I den gemensamma organisationen av marknaden för vin ingår också traditionella handelsmekanismer som tullar, exportbidrag och exportlicenser. Det har också ingåtts avtal med länder utanför EU.

Den gemensamma organisationen av marknaden för vin har till skillnad från andra gemensamma marknadsorganisationer ett fullständigt regelverk som täcker definitioner, kvalitetsviner fso och bordsviner med geografiska beteckningar, vinframställningsmetoder och märkning, vilket ger en rättvis och öppen kvalitetsstandard.

3. PROBLEM INOM DEN NUVARANDE ORGANISATIONEN AV MARKNADEN OCH NYA OMSTÄNDIGHETER

3.1. Situationen på marknaden

- Vinkonsumtionen inom EU sjunker med 750 000 hl per år (0,65 %).
- Konsumtionsmönstren och livsstilsvalen förändras på alla områden och särskilt när det gäller vinkonsumtionen.
- Det strukturella överskottet på vin beräknas till cirka 15 miljoner hl, vilket motsvarar 8,4 % av vinproduktionen inom EU-27.
- Åtgärder i form av destillering förväntas minska vinproduktionen med 15 % varje år.
- Antalet vinlager som innehåller mer än ett års produktion ökar och det finns inga större utsikter till avsättning av dessa. Detta pressar priserna och sänker producenternas inkomster.

- Importen ökar snabbare än exporten och snart kan EU komma att importera mer vin än vad som exporteras. Den internationella handeln med vin är liberaliserad i hög grad och tullarna för import av vin till EU är låga.
- Det faktum att produktionen av viner från Nya världen ökar och även försäljningen av dessa visar att vinproducenterna inom EU måste bli konkurrenskraftigare.

3.2. Förvaltningen av produktionspotentialen

- Försöken att begränsa produktionen genom att dra in planteringsrätter hämmas av att det beviljas nyskapade planteringsrätter och genom att avkastningen ökar i vissa medlemsstater.
- Planteringsrätterna ökar produktionskostnaderna och bromsar åtgärderna för att rationalisera vingårdarna, och därmed minskar konkurrenskraften.
- Länderna utanför EU tillämpar inte begränsningar av planteringsrätterna.
- Åtgärderna för omstrukturering och omställning har gjort det möjligt för producenterna att uppgradera till kvalitetsviner, men åtgärder av detta slag innebär också en risk för produktionsökningar. Åtgärderna kan i vissa fall användas för normal förnyelse, vilket strider mot det egentliga syftet.
- Systemet för slutgiltig nedläggning av vinodlingar används i praktiken inte längre sedan 1996.
- Trots att det gått ett antal år har vissa medlemsstater ännu inte tagit itu med de olagliga vingårdar som anlagts före den 1 september 1998 och med den slutgiltiga nedläggningen av de olagliga vingårdar som anlagts efter den 1 september 1998. Andelen områden som inte kunnat regleras, och för vilka granskning fortfarande pågår, uppgår till 68 100 hektar, dvs. cirka 2 % av den samlade vinodlingsarealen i EU-25.

3.3. Marknadsstödsåtgärder

- Marknadsstödsåtgärder som destillering är inte särskilt effektiva när det gäller att säkra vinodlarnas inkomster och fungerar mer som en permanent avsättningsmöjlighet för det överskott som inte kan säljas.
- Krisdestillering, som är avsedd att hantera tillfälliga överskott, används som en strukturell åtgärd och används numera även för kvalitetsviner.
- Ordningen för stöd till privat lagring har blivit en strukturell åtgärd. Det är näringen som borde bära kostnaderna för lagringen av vin.

3.4. Vinframställningsmetoder, geografiska beteckningar och märkning

- Förfarandena för godkännande och anpassning av vinframställningsmetoder saknar flexibilitet och detta är ett hinder för konkurrenskraften.
- EU:s regelverk är för komplext, särskilt när det gäller definitioner, vinframställningsmetoder, klassificering (av bland annat kvalitetsviner fso), bordsviner med geografiska beteckningar och bordsviner.
- När det gäller kvalitetsviner fso finns det ingen internationell motsvarighet till konceptet *kvalitet* och gemenskapslagstiftningen har ingen definition av konceptet

geografisk beteckning i den mening som avses i WTO-avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrättigheter (TRIPS-avtalet). Under senare år har dessutom antalet kvalitetsviner fso och bordsviner med geografisk beteckning ökat, vilket är förvirrande för konsumenterna och underminerar gemenskapens politik för geografiska beteckningar inom EU och i tredjeland. Utvecklingen bidrar också till att försämra situationen på marknaden.

- Om märkning:
 - Märkningen förvirrar konsumenterna, då den är resultatet av ett komplext regelverk med flera olika rättsliga instrument för vissa kategorier av viner och särskilda regler för vissa produkter.
 - Vissa oflexibla märkningsregler försvårar saluföringen av EU-viner. Försäljningen hämmas också avsevärt genom förbudet mot att ange årgång och druvsort på bordsviner utan geografisk beteckning.
 - Länder utanför EU har kritiserat EU:s märkningspolitik, bland annat bestämmelserna om varubeteckningar (som kvalitetsviner fso, bordsvin med geografisk beteckning och bordsvin), möjligheten att ange frivilliga uppgifter, reglerna om att vissa viner tappas på flaskor med en viss form och bestämmelserna om traditionell terminologi. Det är därför nödvändigt att, i samband med översynen av märkningsreglerna, ta hänsyn till hur dessa påverkar importen från tredjeland och EU:s internationella åtaganden.
- Oberoende bedömningar har visat att en lämplig liberalisering av vinframställningsmetoderna i linje med Internationella vinorganisationens (OIV) regler och mer konsumentinriktad märkning skulle göra det möjligt för EU:s vinproducenter att öka avsättningen och förbättra marknadsföringen, vilket skulle öka deras konkurrensförmåga och minska den strukturella obalansen.

3.5. Hälsa och livsstil

Under senare år har det kommit rapporter om unga människors högriskkonsumtion av alkohol. Samtidigt förefaller alkohol ha gynnsamma hälsoeffekter för äldre människor. Det är viktigt att alla berörda parter får information om fördelarna och nackdelarna med en måttlig och ansvarsfull vinkonsumtion, samt om risker som alkoholkonsumtionen innebär. Gemenskapens politik bör återspegla detta.

4. MÅLEN FÖR EU:S NYA VINPOLITIK

Mot denna bakgrund bör den framtida marknadsorganisationen utformas så att den tillåter en hållbar utveckling för vinproducenterna, så att Bulgarien och Rumänien kan integreras friktionsfritt och så att EU kan uppfylla sina internationella åtaganden. EU:s vinsektor producerar världen bästa vin och har en stor potential som bör utvecklas på ett hållbart sätt. Den framtida politiken måste också utformas så att den kan anpassas efter växlande omständigheter, särskilt med tanke på behovet av

- att stärka EU:s vinproducenters konkurrenskraft, att sprida budskapet om att europeiska kvalitetsviner kvalitetsviner fso är bäst i världen, att återerövra tidigare marknader och att erövra nya marknader inom och utanför EU,

- att skapa en vinpolitik som bygger på tydliga och enkla regler som på ett effektivt sätt skapar balans mellan tillgång och efterfrågan, och
- att skapa en vinpolitik som bevarar de bästa traditionerna i EU:s vinproduktion, förbättrar en rad landsbygdsområdens sociala och miljömässiga förhållanden och tar hänsyn till miljön.

EU:s nya vinpolitik bör också ta hänsyn till de ökande kraven på hälso- och konsumentskydd.

5. FÖRSLAG SOM UTVÄRDERATS I KONSEKVENSBEDÖMNINGEN, MEN SOM INTE ÄR LÄMPLIGA LÖSNINGAR

Kommissionen har tagit fram fyra förslag för hur den gemensamma organisationen av marknaden kan reformeras utifrån den situation som råder inom sektorn och på grundval av de politiska mål som skall uppnås. Tre av förslagen, dvs. att bibehålla status quo, att reformera den gemensamma organisationen av marknaden för vin på samma sätt som den gemensamma jordbrukspolitiken eller att avreglera vinmarknaden helt är inga lämpliga lösningar på vinsektorns problem och motsvarar inte heller sektorns specifika behov.

5.1. En oförändrad situation med vissa anpassningar

En kosmetisk lösning av detta slag är inte ekonomiskt och politiskt hållbar med tanke på vinsektorns stora problem och behovet av att

- uppnå en bättre marknadsbalans,
- se till att vissa medlemsstater tillämpar reglerna på ett korrekt sätt, särskilt när det gäller planteringsrätter, och
- anpassa sektorn i förhållande till den nya gemensamma jordbrukspolitiken.

Den nuvarande gemensamma organisationen av marknaden för vin har inte kunnat undanröja överskottsproduktionen och har inte heller kunnat lösa de andra problem som präglar sektorn, som den bristande konkurrenskraften, vilket tar sig uttryck i att krisdestillering blir vanligare och andelen vin från tredjeland på EU-marknaden ökar. Huvudparten av aktörerna inom sektorn är överens om att det krävs genomgående förändringar.

5.2. En reform av samma slag som reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken

Den främsta nyheten i reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken är att de direkta utbetalningarna inte längre kopplas till olika produktionstyper och att det införs ett system med samlat gårdsstöd. Genom reformen har man vunnit i flexibilitet, jordbruket har blivit mer marknadsinriktat och mer anpassat till WTO:s regler och systemet med grön box. En möjlig fördel med reformen skulle vara att man skulle kunna omvandla delar av eller hela budgeten för den gemensamma organisationen av marknaden för vin till direkta utbetalningar inom ramen för systemet med samlat gårdsstöd. Dessutom skulle man kunna göra ytterligare förenklingar och införa tvärvillkor för alla vinodlare. Till skillnad från vad som gäller för andra sektorer skulle det dock inte vara möjligt att införa något rättvist system för fördelning av stödrättigheterna inom gårdsstödet.

Med tanke på de medel som finns tillgängliga skulle andelen frikopplade utbetalningar bli mycket liten för fleråriga grödor och skulle troligtvis inte kompensera för det bortfallna marknadsstödet.

Om marknadsstödet överges och inkomststödet blir separat läggs ansvaret för anpassning till den nya marknadssituationen helt och hållet på producenterna. Om ett sådant system genomförs konsekvent torde det vara möjligt att uppnå marknadsbalans, men bara på medellång och lång sikt och troligtvis på bekostnad av en större kris inom sektorn, vilken i sin tur driver fram en omfattande anpassningsprocess.

5.3. Avreglering av vinmarknaden

En total avreglering innebär att alla politiska instrument för förvaltning av produktionspotentialen och marknaden helt överges. För att helt avreglera sektorn skulle man tvingas att frångå instrument som förbudet mot nyplantering, åtgärderna för slutlig nedläggning av vinodlingar, åtgärderna för omstrukturering och omställning och alla övriga marknadsåtgärder. Anslagen skulle antingen strykas eller överföras till andra pelaren för allmän landsbygdsutveckling.

Ett omedelbar och total avreglering utan åtföljande strukturåtgärder skulle på kort sikt ge allvarliga negativa ekonomiska och sociala effekter för de berörda regionerna.

6. EN GENOMGRIPANDE REFORM AV DEN GEMENSAMMA ORGANISATIONEN AV MARKNADEN FÖR VIN

Med tanke på vinsektorns svårigheter, särdrag och den potential som den besitter och på grundval av den ingående analys som gjorts i konsekvensbedömningen kan konstateras att det är nödvändigt att ha kvar en specifik marknadsorganisation för vinsektorn och att det är nödvändigt att låta denna genomgå en genomgripande reform.

Vad som måste göras är att lagstiftningen och produktionsstrukturen måste anpassas så att man skapar en hållbar och konkurrenskraftig vinsektor med långsiktiga framtidsperspektiv samtidigt som man ser till att budgetmedlen utnyttjas på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt.

Kommissionen anser att detta är den mest lämpliga strategin. Det finns två möjliga tillvägagångssätt. Det första alternativet ger snabba lösningar på de svårigheter som sektorn har för närvarande, men kräver att sektorn gör omedelbara och omfattande anpassningar. Det andra alternativet skulle ge samma resultat, men över en längre tidsperiod, vilket skulle ge landsbygdsekonomin och den sociala strukturen tid att anpassa sig till förändringarna.

6.1. En genomgripande reform av den gemensamma organisationen av marknaden för vin – alternativ A – en etapp

Avskaffande av systemet med begränsning av planteringsrätter och slutlig nedläggning av vinodlingar

Systemet med begränsning av planteringsrätter skulle antingen kunna löpa ut den 1 augusti 2010 eller avskaffas omedelbart. Reglerna för användningen av geografiska beteckningar skulle emellertid begränsa antalet hektar.

Det nuvarande systemet för slutlig nedläggning av vinodlingar skulle avskaffas samtidigt som systemet med begränsning av planteringsrätter.

Varje hektar som läggs ned slutligt på odlarens bekostnad skulle då uppgå i den areal som kan komma ifråga för det samlade gårdsstödet.

6.2. En genomgripande reform av den gemensamma organisationen av marknaden för vin – alternativ B – två etapper

Detta alternativ innebär att man går tillväga på samma sätt som inom sockersektorn, dvs. först återställer man marknadsbalansen och sedan stärker man konkurrensförmågan. I detta ingår också att man stryker systemet med planteringsrätter. Alternativ B bygger huvudsakligen på strukturanpassning, dvs. ett tillfälligt återinförande av systemet för slutlig nedläggning av vinodlingar. Systemet med begränsning av planteringsrätter skulle förlängas till 2013 och därefter löpa ut. De minst konkurrenskraftiga vinodlarna skulle på så sätt få ett starkt incitament att sälja sina planteringsrätter. De odlare som är konkurrenskraftiga förväntas snabbt intressera sig mer för sina företags konkurrensförmåga, då kostnaden för planteringsrätter inte längre är ett hinder för expansion. På medellång till lång sikt innebär detta en minskning av odlarnas fasta produktionskostnader.

Bidraget för slutlig nedläggning kommer att läggas på en attraktiv nivå. För att säkra att odlarna deltar från det första året bör bidraget sjunka gradvis under den resterande tiden. Målet för åtgärden är att 400 000 hektar skall komma att läggas ned inom EU under en femårsperiod med en total stödnivå på cirka 2 400 miljoner euro.

Vinodlarna bör själva få välja om de vill lägga ned odlingar eller inte.

Den före detta vinodlingsmarken skulle så snart den har lagts ned slutligt räknas som stödberättigande inom ramen för det samlade gårdsstödet och beviljas frikopplade stöd.

Eventuellt skulle medlemsstaternas anslag kunna kompletteras med ett visst belopp per hektar nedlagd vinodlingsmark.

För att motverka skövling av marken bör nedläggningsbidraget kopplas till vissa miljökrav.

6.3. GEMENSAMMA ASPEKTER HOS ALTERNATIV A OCH ALTERNATIV B

De båda alternativen innehåller vissa gemensamma åtgärder. De är följande:

6.3.1. Avskaffande av marknadsåtgärderna till förmån för mer framsynta åtgärder

Följande marknadsåtgärder kommer att avskaffas från första början:

- Stödet till destillering av biprodukter.
- Möjligheten att destillera vin till etanol och för andra syften.
- Stödet till privat lagring.
- Stöd till produktion av druvmust för berikning och för framställning av druvjuice.

Krisdestillering kommer att frångås eller ersättas med en annan säkerhetsmekanism med hjälp av medel från de nationella anslagen.

6.3.2. Nationella anslag

Varje vinproducerande medlemsstat skulle få ett nationellt budgetanslag, som beräknas enligt objektiva kriterier och som medlemsstaterna kan använda för att finansiera valfria åtgärder ur ett åtgärds paket. Inom alternativ A skulle det inledningsvis finnas mer medel tillgängliga än inom alternativ B, eftersom alternativ A inte innebär några kostnader för slutlig nedläggning av vinodlingar.

Det nationella anslaget skulle till exempel kunna användas för krishanteringsåtgärder i form av försäkringar mot naturkatastrofer, för att säkra grundläggande täckning vid inkomstbortfall, för att täcka de administrativa kostnaderna för att skapa en sektorsspecifik gemensam fond⁹ och för åtgärder som gallring ("green harvest"). För att motverka snedvridning av konkurrensen kommer användningen av de nationella anslagen att regleras genom vissa gemensamma regler (även regler om miljöskydd) och dessutom måste de nationella programmen godkännas av kommissionen innan de kan genomföras.

Åtgärderna för omstrukturering och omställning av vinodlingar kommer att finnas kvar inom ramen för de nationella anslagen.

6.3.3. Landsbygdsutveckling

Många av de aktuella åtgärderna skulle kunna ingå i medlemsstaternas program för landsbygdsutveckling. Stöd till förtidspension och till miljöåtgärder inom jordbruket skulle kunna få stimulanseffekter och gynna vinodlarna. En vinodlare som beslutar att sluta definitivt med all kommersiell odling och säljer sitt jordbruksföretag kan komma ifråga för ett bidrag på högst 18 000 euro per år och högst 180 000 euro under som längst femton år. Stödet till miljöåtgärder inom jordbruket för att täcka extra kostnader och inkomstbortfall som uppstår på grund av åtgärder för att skapa och bevara vinodlingslandskap och kulturlandskap kan uppgå till 900 euro/hektar under mellan fem och sju år. Då programplaneringen för landsbygdsutveckling redan är i gång för perioden 2007–2013 och för att stimulera till sådana åtgärder bör medel överföras från budgetrubriken för direktstöd till budgetrubriken för landsbygdsutveckling. Medlen bör öronmärkas för de vinproducerande regionerna på samma sätt som gjordes inom socker- och tobakssektorerna. Utvecklingsprogram av detta slag kan komma att få stor betydelse för den framtida ekonomiska utvecklingen inom vinsektorn och bidra till att bevara miljön i de vinproducerande regionerna.

6.3.4. Kvalitetspolitik och geografiska beteckningar

Kvalitetspolitiken skulle kunna göras tydligare, enklare, öppnare och effektivare genom följande åtgärder:

- a) En genomgripande översyn av det nuvarande regelverket på kvalitetsområdet för att göra EU:s kvalitetspolitik förenlig med unionens internationella åtaganden. Kvalitetspolitiken bör särskilt anpassas efter bestämmelserna i TRIPS-avtalet. Vidare skulle kvalitetspolitiken inom den gemensamma organisationen av marknaden för vin komma att vara i linje med den övergripande kvalitetspolitiken, dvs. politiken avseende skyddade geografiska

⁹ KOM(2005) 74 slutlig.

beteckningar (SGB) och skyddade ursprungsbeteckningar (SUB). Kommissionen föreslår att det definieras två klasser för vin, viner med geografisk beteckning och viner utan geografisk beteckning. Vinerna med geografisk beteckning kan delas upp i viner med skyddad geografisk beteckning (SGB) och viner med skyddad ursprungsbeteckning (SUB). Det skulle vara nödvändigt att inrätta ett förfarande för registrering och skydd av de geografiska beteckningarna.

- b) EU:s kvalitetsbegrepp bygger på det geografiska ursprunget (dvs. kvalitetsvin som producerats i en viss region). EU vill bekräfta, anpassa, marknadsföra och främja detta kvalitetsbegrepp i hela världen.
- c) Branschorganisationernas roll bör stärkas för att göra det möjligt att kontrollera kvaliteten på det vin som produceras i deras respektive regioner. Kontrollinstrumenten bör också stärkas, särskilt när det gäller produktionen av vin av specifika druvsorter.

6.3.5. Vinframställningsmetoder

När det gäller vinframställningsmetoder föreslår kommissionen

- att ansvaret för godkännande av nya vinframställningsmetoder och ändring av befintliga metoder överförs från rådet till kommissionen, inbegripet ansvaret för det befintliga regelverket,
- att Internationella vinorganisationens vinframställningsmetoder erkänns på kommissionsnivå och att de införlivas genom en kommissionsförordning,
- att internationellt erkända vinframställningsmetoder godkänns inom EU för produktion av vin för export till länder utanför EU,
- att kravet på en minimihalt av naturlig alkohol i vin avskaffas, då detta blir överflödigt med tanke på vad som föreslås när det gäller berikning och med tanke på att det finns minimivärden för den totala alkoholhalten i volymprocent för saluföringen av vin, och
- att det säkras en viss miniminivå av miljöskydd inom vinframställningen.

6.3.6. Berikning

Socketterreformen har återupplivat diskussionen kring användningen av socker istället för must för att höja alkoholhalten i vin. Det finns tre möjligheter, antingen kan man höja stödet till must för att kompensera för det sänkta sockerpriset eller så kan man låta stödnivån förbli oförändrad, vilket kan skapa obalans eller så kan man ta bort stödet och förbjuda användningen av socker. Kommissionen anser att den sista möjligheten är bäst, då den skulle ge avsevärda budgetbesparingar och större avsättningsmöjligheter för druvmust.

Kommissionen föreslår också att den högsta tillåtna berikningshalten sänks till 2 % utom i vinodlingszon C (dvs. vissa delar av Frankrike, Spanien, Portugal, Slovakien, Italien, Ungern, Slovenien, Grekland, Cypern och Malta) där den högsta tillåtna berikningshalten skall vara 1 %.

6.3.7. Märkning

Kommissionen föreslår att reglerna för märkning förenklas genom att det skapas ett enda regelverk för märkningen som täcker alla kategorier av vin och alla särskilda egenskaper hos de olika kategorierna. Märkningssystemet bör anpassas till konsumenternas behov och vara i linje med kvalitetspolitiken. Detta skulle bland annat innebära följande:

- Överföring av behörigheten på området från rådet till kommissionen.
- Införande av ett enda rättsligt instrument för alla viner genom att reglerna om obligatorisk och frivillig märkning i det övergripande direktivet om märkning, dvs. Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/13/EG, anpassas efter vinsektorns behov.
- Större flexibilitet i märkningsreglerna mot bakgrund av WTO:s regler. Detta uppnås genom 1) att man stryker den distinktion som görs i märkningsreglerna mellan vin med geografisk beteckning och vin utan geografisk beteckning, vilket gör det möjligt att ange druvsort och årgång på viner utan geografisk beteckning, vilket i sin tur gör det möjligt för vinproducenter att saluföra viner av samma typ som vinerna från Nya världen (dvs. vin av enda druvsort); detta innebär att vinproducenterna i EU kan konkurrera på lika villkor med producenterna utanför EU, 2) att man bevarar och förbättrar den traditionella terminologin, 3) att man anpassar bestämmelserna om varumärken, 4) att man gör språkreglerna mer flexibla, 5) att man vidtar åtgärder för att säkra att konsumenterna informeras och att man säkrar hälso- och konsumentskyddet, 6) att man ser till att konsumenterna får fullständig information om produkternas ursprung genom lämpliga regler om spårbarhet och 7) att man informerar konsumenterna om miljöaspekterna av olika vinframställningsmetoder.

6.3.8. Marknadsföring och information

Många aktörer inom sektorn, bland annat de som deltog i seminariet den 16 februari, har uttryckt att det finns behov av att diskutera marknadsföringen av vin. Kommissionen har för avsikt att föra en ansvarstagande marknadsförings- och informationspolitik. De möjligheter som ges till marknadsföring inom ramen för det nuvarande regelverket bör utnyttjas för ambitiösa marknadsföringsprojekt utanför EU.

Det bör också genomföras informationskampanjer inom EU om vikten av att hålla sig till en måttlig alkoholkonsumtion.

6.3.9. Miljöaspekter

Kommissionen har för avsikt att se till att reformen av den gemensamma organisationen av marknaden för vin bidrar till att minska de negativa miljöeffekterna av vinodling och vinframställning. Kommissionen har för avsikt att införa minimikrav på miljöskydd för vinsektorn, särskilt beträffande de faktorer som sektorn anser är viktigast, dvs. jorderosion och föroreningar, användningen av växtskyddsmedel och avfallshantering.

6.3.10. WTO

En viktig del av reformen kommer att vara att WTO-anpassa den nya gemensamma organisationen av marknaden för vin. Bland annat kommer de nuvarande handelsnedvridande åtgärderna (gula boxen) att tas bort och de interna stödåtgärder som kommer att finnas kvar kommer att inriktas på den gröna boxen. Det nuvarande förbudet mot framställning av vin av importerad must och mot blandning av vin med ursprung i EU och vin med annat ursprung kommer att diskuteras i samma anda.

7. OLAGLIGA OCH OTILLÅTNA PLANTERINGAR

Oavsett om förbudet mot nyplantering hävs eller inte, måste de ekonomiska aktörerna och medlemsstaterna följa den befintliga gemenskapslagstiftningen angående de så kallade otillåtna och olagliga vinodlingarna. För att den nuvarande gemensamma organisationen av marknaden för vin skall fungera måste reglerna följas. Om de berörda aktörerna inte följer reglerna kommer kommissionen (även i framtiden) att vidta lämpliga åtgärder inom ramen för förfarandet för avslutande av räkenskaperna och vid behov inleda överträdelseförfaranden enligt artikel 226 i fördraget.

8. BUDGETKONSEKVENSER

En exakt beräkning av budgetkonsekvenserna av de aktuella åtgärderna kommer att göras när de formella lagstiftningsförslagen läggs fram. Budgetkonsekvenserna kommer inte att ligga över de senaste årens utgiftsnivå.

9. AVSLUTANDE ANMÄRKNINGAR

Kommissionen anser att det krävs en genomgripande reform av den gemensamma organisationen av marknaden för vin.

Om de föreslagna förändringarna genomförs kommer de sannolikt att leda till förenklingar och till bättre lagstiftning och få positiva konsekvenser i form av lägre kostnader för förvaltning och statistisk övervakning, enklare genomförande och enklare kontroller, samt mindre risk för bedrägerier och missbruk av offentliga medel. Dessutom torde de leda till effektivare förvaltning genom en högre grad av subsidiaritet i och med att medlemsstaterna själva får bestämma vilka åtgärder som de behöver tillämpa för sina specifika problem. En reform av det slag som föreslås här torde också förbättra kommissionens möjlighet att försvara unionens politik på vinområdet i samtliga internationella forum.

Detta meddelande är också en uppmaning till alla aktörer på området att delta i debatten om den framtida gemensamma organisationen av marknaden för vin. Debatten kommer att ligga till grund för de lagstiftningsförslag som kommer att utarbetas före årsslutet.